

Nordjyske specialiteter fra HOLMS PLANTESKOLE

Midt i de naturskønne omgivelser i Vendsyssel ligger Holms Planteskole. Her har man siden starten i 1980 fokuseret på skov- og landskabsplanter, som er særligt tilpasset til Nordjyllands jordbunds- og klimaforhold. Tidligere havde planteskolen et stærkt fokus på nordmannsgran, men i dag tilbydes der et væld af forskellige arter og provenienser.

☰ RUNE VESTERAGER ASMUSSEN & LARS BO PEDERSEN

To generationer

I 1980 slog Holms Planteskole for første gang dørene op i det smukke nordjyske morænelandskab ved Østervrå omtrent midt imellem Hjørring, Sæby og Nørresundby. Det var parret Ole og Ingelise Holm, der som gartneriteknikere startede planteskolen i sin tid, og som indtil 2014 varetog driften. I dag drives planteskolen af sønnen Mads Holm, som nu har afløst faren Ole. I 2014 fik Ole en blodprop, som gjorde, at det blev vanskeligt at varetage driften af planteskolen.

Mads er oprindeligt uddannet agrarøkonom med speciale i malkekvæg og planteproduktion og havde på overtagelsestidspunktet arbejdet med praktisk kvæg- og planteavl i ti år. Da faren blev syg, valgte Mads imidlertid at vende hjem til planteskolen samme år for at hjælpe med den videre drift. Efter at have hjulpet med planteskolen i tre år overtager Mads nu officielt virksomheden i 2017.

Til planteskolen hører i alt 56 ha, men selve planteproduktionen er begrænset til omtrent 15 ha, som giver en årlig produktion på næsten en million planter, hvoraf nordmannsgran udgør 300.000 – 500.000 stk. I tillæg til planteskoledriften er der

Fra tidligere at have haft et stærkt fokus på nordmannsgran til juletræsproduktion, har Holms Planteskole i dag et bredt udvalg af forskellige arter og provenienser. Nordmannsgran står dog fortsat stærkt i programmet, hvor den tilbydes i otte forskellige provenienser.

Mads Holm er anden generation på Holms Planteskole. Han har været aktiv siden 2014 og har nu officielt overtaget virksomheden.

en mindre produktion af nordmannsgran til juletræer, der dog primært har til formål, at planteskolen kan gøre egne erfaringer med de forskellige provenienser, som tilbydes. Foruden Mads og Ingelise Holm er der ansat 1,5 medarbejder til at varetage den daglige drift.

Et væld af variation

Holms Planteskole har tidligere haft et stærkt fokus på nordmannsgran til juletræsproduktionen, og Ole Holm har da også deltaget som oplægsholder på Danske Juletræers temadage om plantekvalitet og sensommerplantning. I dag har Holms Planteskole derimod diversificeret sig og valgt at satse på et

særdeles bredt sortiment af forskellige løv- og nåletræerarter til skov-, og landskabs- og hækplantninger. Da Mads Holm vendte tilbage til planteskolen, valgte han i samarbejde med familien, at strategien skulle ændres mod større risikospredning fra det mere snævre fokus på nordmannsgran til et væsentligt bredere udvalg af forskellige arter og plantetyper. *"I øjeblikket er konkurrencen på nordmannsgran ganske hård, og det sætter derfor et større aftryk, når man har satset ensidigt på denne art"*, fortæller Mads Holm som en af grundene til at planteskolen valgte at skifte kurs. Samtidigt afsætter planteskolen en væsentlig del af produktionen til småskovsejere, som også ønsker andre arter end blot nordmannsgran, hvilket giver et godt grundlag for at tilbyde en bredere palet af arter.

Trofaste kunder i ind- og udland

Holms Planteskole har et godt samarbejde med flere lokale aktører som eksempelvis den lokale Skovdyrkerforening. Her er det især skovfoged Hans Christian Graversgaard, der med sin interesse for dyrkning af værdifuldt løvtræ, har været medvirkende til, at planteskolen nu tilbyder arter som ægte kastanje og thuja. *"Vi har mange kunder, som vi har handlet med gennem en lang årrække, og det er noget, som vi sætter stor pris på"*, understreger Mads Holm på turen gennem planteskolens imponerende arealer.

Det er dog ikke kun lokale kunder, som sender ordrer til Holms Planteskole. Produktionen afsættes både til professionelle og private i Danmark, Skandinavien og flere europæiske lande. *"Vi afsætter størstedelen af vores produktion til lokale kunder, men vi har især en del norske kunder, som har gavn af den relativt korte afstand til planteskolen. Der er jo heller ikke langt til færgen i Hirtshals, hvor varen let kan omlastes"*, påpeger Mads.

◀ Mads Holm fremviser det imponerende antal arter og provenienser på vej rundt i planteskolen og sørger for et godt grin mellem de forskellige stop.

Ægte kastanje (*Castanea sativa*) er et af de nyere indslag i planteskolens program. Disse småplanter ender formentlig i en af de lokale småskove, hvor de kan producere værdifuldt træ (og et spiseligt indslag i efteråret).

Særligt er det planteskolens produktion af klippeædelgran (*Abies lasiocarpa*), som sendes til naboerne i nord. Klippeædelgran (eller *lasiocarpa*, som den kaldes i faglige kredse) er en eftertragtet juletræsart i Norge, hvor den flotte blå farve og smalle vækst gør træet eftertragtet til de norske stuer. Det er dog en vanskelig art at håndtere i produktionen, da den er meget følsom for forårsnattefrost, og da den er udsat for svampeangreb, som kræver ekstra opmærksomhed i planteskolen.

Turborødder: Et rodsystem med fart på!

Turborødder kunne godt lyde som en flok fremadtonsende børn. Men nej, for Holms Planteskole er det synonym med et

stort fokus på etablering af et kompakt og veludviklet rodsystem, som skal danne basis for en turbostart på det endelige voksested. Ole Holm har siden planteskolens start haft forståelse for vigtigheden af, at et godt og veludviklet rodsystem er fundamentalt for en succesfuld etablering, hvor planterne kommer hurtigt fra start med en meget lille udfaldsprocent og samtidigt kan udvikle sig til en harmonisk plante i årene efter plantning. Holms Planteskole har gennem tiden udviklet deres dyrkningspraksis til en model, som giver sunde planter med et veludviklet rodsystem med rod/top-forhold, der ligner 50/50. Det er lidt af en "fabrikshemmelighed", hvordan planteskolen får rodnettet til at sprudle, men Mads fortæller, mens han præ-

Turborødder er på det nærmeste et varemærke for Holms Planteskole. Øverst fra venstre mod højre 2/0 vintereg, 2/1s nordmannsgran, 2/1s normandsgran, 2/1s rødgran og 2/1s Fransk fyr.

Dugvåde *Abies lasiocarpa*, der formentlig får en karriere som juletræ i Norge.

Det første tegn på liv i et af planteskolens såbede. Her er det nordmannsgran i proveniensen Silkeborg Nordskov.

senterer grundprincippet i deres praksis for planteproduktionen, at "Jorden på planteskolen er forholdsvis let, hvilket giver et godt udgangspunkt for en god rodforgrening. Samtidigt med at vi lægger meget fokus på vores praksis for gødskning og rodbeskæring, er vi også meget opmærksomme på også at understøtte den rette jordstruktur og hele det mikroskopiske liv, som findes i jorden. Vi arbejder målrettet på at vedligeholde en levende jord, som giver mulighed for at skabe en sund plantevækst og et godt rodsystem med mange forgreninger og vækstpunkter, som gør, at planten hurtigt kan etablere sig efter plantningen"

Optimal etablering

Men Mads understreger, at vejen til en optimal etablering ikke alene afhænger af turboroden. De nyoptagne planter skal også have den kortest mulige tid fra planteskolens plantebed til det endelige voksested hos producenterne. Planterne skal også plantes optimalt i perioden fra juli til september på et velforberedt areal, hvor jordfugtigheden og jordtallene er passende. Men hvis alt dette er opfyldt, så vil man kunne afkorte produktionstiden betragteligt i tilgift med at man får smallere træer.

Ud over de dyrkningstekniske aspekter, har Holms Planteskole også fokus på plantehåndteringen, og her ser Mads

Mads Holm viser et spirebed med Douglasgran (*Pseudotsuga menziesii*), som blev sået i begyndelsen af juni. Her er det proveniensens Sorø Sønderkov FP.210, der inden for kort tid vil stikke frøskallen op gennem sandet. 250 g frø bliver til omtrent 8.000 planter i sidste ende.

Holm planteskolens størrelse, som en helt klar fordel. "Som en mindre planteskole med en del lokale kunder har vi en klar fordel, når det kommer til levering og håndtering af planterne. Vi undlader så vidt muligt at sætte planterne på køl, da vi helst vil levere planterne direkte fra bedet i planteskolen til marken, hvor planterne skal sættes", fortæller Mads om deres håndtering af planterne. "Det er ikke ny viden, at friske planter klarer sig bedre, men vi har i praksis muligheden for, at planterne kommer direkte fra bedene i planteskolen og ud til kunden, når de skal plantes".

Planteskolerne er gennem tiden blevet dygtige til at producere store og flotte planter. Der er dog en tendens til, at planterne, særligt 2/2'ere, bliver så store, at de er svære at håndtere i plantningen. Derfor fokuserer Holms Planteskole i deres gødsning også på, at de med den rigtige gødningssammensætning

Plante- og proveniensliste:

Nåletræ:

Alm. ædelgran
Nordmannsgran
Nobilis
Grandis
Koreana
Fraseri
Lasiocarpa
Rødgran
Sitka
Omorika
Blågran
Skovfyr

Fransk fyr
Alm. Bjergfyr
Østrigsk fyr
Contorta fyr
Cypres
Kæmpethuja
Alm. thuja
Hybrid thuja
Tsuga
Douglas
Hybridlærk
Europæisk lærk

Løvtræ:

Vintereg
Bøg
Avnbøg
Navr
Ahorn
Spidsløn
Fuglekirsebær
Rødel
Vortebirk
Dunbirk
Alm. hassel
Tyrkisk hassel

Hestekastanje
Ægte kastanje
Storbladet lind
Balsampoppel
Blærespirea
Californisk gedebled
Klitrose
Havtorn
Gråris

Hækplanter:

Alm. liguster
Storbladet liguster
Bøg
Avnbøg
Div. spirea
Fjeldribs
Snebær
Kranstop
Taks
Buksbom
Kristorn

Den resterende jord til ejendommen anvendes blandt andet til opdræt af afrikanske geder til kødproduktion. Danske Juletræers udsending havde svært ved at stå for de nysgerrige geder.

får prioriteret rodudviklingen og mindsket højdeudviklingen. Planteskolen gør det, der skal til for at skabe optimale planter. Men når dette er sagt, så understreger Mads, at det sker med størst mulig hensyntagen til miljøet og mindst mulig brug af planteværnsmidler.

Den mangfoldige planteproduktion

Når man besøger en planteskole og har en forventning om at se nordmannsgran og atter nordmannsgran, kan man ikke undgå at blive imponeret over den mangfoldighed af arter, som Mads præsenterer for os på turen gennem planteskolen. Ingen tvivl om at planteskolen har specialiseret sig indenfor produktion af juletræs- og klippegrøntarter samt-provenienser og i særdeleshed nordmannsgran, men man har også et meget bredt udvalg af planter både til skov, læplantninger, landskabsplantninger, vildtremisser, strandgrunde og hækplanter.

Rådgivning og sparring

Holms Planteskole dyrker selv nordmannsgran til juletræsproduktion og har sammen med planteskoledriften opnået stor erfaring indenfor dyrkning og proveniensvalg ikke mindst i relation til jordbund og klima - en viden de gerne deler ud af til deres kunder. 📍

De spæde kimplanter af bøg har sat deres første blade i plantebedet og venter på at få lidt solskin og varme, så væksten i 2017 kan blive optimal.

FOX MOTORI RYGSPRØJTER
Batteri drevne - til udbringning af:

- Ukrudts- & insektmidler
- Topskudsregulering af juletræer
- Omrøring i tanken
- Op til 8 timer på en opladning

(Pris fra: 1695,- ex. moms)

K.S. Jeppesen Tlf/Fax: 86 99 55 21 Bil: 40 52 55 21
www.ks-jeppesen.dk